

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Priority Ministerstva zemědělství v rámci ochrany půdy

Ing. Petr Jílek
Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05
PRAHA 1, e-mail: petr.jilek@mze.cz

Priority ochrany půdy z pohledu „Strategie Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030“

- Hlavní řešené otázky ochrany půdy:
 - ochrana před vodní a větrná eroze,
 - ochrana před utužením půd,
 - zmírnění zastavování území,
 - zabránění ztrátám organické hmoty,
 - zamezení acidifikace nebo kontaminace půd,
 - zabránění znečištění vod v důsledku zrychleného odtoku
 - obnova meliorací na zamokřených půdách
 - obnova závlahových soustav
- Aby mohly být tyto cíle zrealizovány, je třeba mapovat stav půd, pokračovat v dlouhodobém sledování a zároveň rozšiřovat monitoring o nové aktuální oblasti.

Současný stav

stav špatný – dlouhodobé ubývání a degradace půd

- 50 % ohroženo erozí,
- 40 % utužením půdy!

CO S TÍM?

- Ochrana půd s vysokou bonitou
- Protierozní strategie – Erozní kalkulačka
- *Plán do 2030: 60 % zemědělské půdy v ochranném režimu proti erozi*
 - Odklon od intenzivního nitrátového hnojení
 - Návrat k menším půdním blokům ve svažitéch terénech
 - Rozumné nakládání s půdou s nízkou pěstební perspektivou
- *Zvýšení plochy ekologického zemědělství na 18 % do 2030*

Aktivity podnikané MZe s cílem ochrany ZPF

- *Spolupráce s MŽP na novele zákona č.334/1992 Sb., o ochraně ZPF (184/2016 Sb.)* která zakotvila:
 - legislativní rámec pro řešení vodohospodářských staveb pro podporu infiltrace a retence vody v krajině
 - kvalitativní ochranu půdy (kontaminace, eroze),
 - zavedení systému evidence informací o kvalitě půdy,
- *Vzorové pachtovní smlouvy se systémem hodnocení kvality půdy*
 - pro nájemce popř. vlastníky půdy byly připraveny vzory pachtovních smluv

Aktivity podnikané MZe s cílem ochrany ZPF

- *Redesign vrstvy erozní ohroženosti* -v současném nastavení standardu DZES 5 je chráněno přibližně **11 % rozlohy** ZPF proti vodní erozi, přitom erozně ohroženo je **více než 50 % zemědělské půdy**. Pomocí „Redesignu vrstvy erozní ohroženosti“ bude postupně narůstat procento chráněné půdy a navíc vymezení bude lépe vyhovovat hospodaření na daném půdním bloku.

Aktivity podnikané MZe s cílem ochrany ZPF

- **Protierozní kalkulačka** - aplikace, která poskytuje uživatelům informace o míře erozní ohroženosti hodnocených lokalit, o ochranném účinku modelových osevních postupů s možností vytvářet a hodnotit vlastní osevní postupy.
- **Kalkulačka bilance organické hmoty** - aplikace umožňuje bilancování organického uhlíku na daném půdním bloku v závislosti na půdních a klimatických podmínkách, osevním sledu, meziplodinách a aplikaci organických hnojiv. Jedná se o praktický nástroj ochrany půdy před dehumifikací.
- **Kalkulačka vláhové potřeby osevního postupu (ve vývoji)**, jedná se o kalkulačku vláhové potřeby osevního postupu jako samostatného modulu v rámci Protierozní kalkulačky. Kalkulačka řeší vláhové potřeby plodin a kultur a potřebu závlahové vody.

Aktivity podnikané MZe s cílem ochrany ZPF

- *Optimalizovaný Monitoring eroze* od roku 2017 bude nové posuzování a náprava opakovaných erozních událostí.
- *Inventarizace závlahových a melioračních soustav* - v loňském roce byly inventarizovány závlahové soustavy na celém území ČR, následovat bude inventarizace melioračních soustav
- *Demonstrační farmy* V roce 2016 byl realizován pilotní projekt a v roce 2017 je připravován dotační titul Demonstrační farmy. V rámci něj budou vybrány vzorové farmy, které vykazují příkladné výsledky a tyto budou sloužit jako ukázková pracoviště správné zemědělské praxe. Dotační titul bude vyhlášen v prvním čtvrtletí letošního roku.

Význam monitoringu půd v ČR

Hlavním účelem je sledování aktuálního stavu půd aby :

- bylo zajištěno zachování půdní úrodnosti
- byla zajištěna produkce nezávadných potravin
- byl chráněn potravní řetězec
- nedocházelo ke druhotné kontaminaci ostatních složek životního prostředí, zejména vody a ovzduší
- nedocházelo ke změnám fyzikálních, chemických a mikrobiálních vlastností půd, vedoucích k jejich degradaci.....

Aktuální stav monitoringu půd v ČR

AGROCHEMICKÉ ZKOUŠENÍ ZEMĚDĚLSKÝCH PŮD

- prováděno v různých obměnách od roku 1961/principy zakotveny v zákoně č. 156/1998 Sb., o hnojivech/
- **Novinka od roku 2017 - kromě stávajících stanovení pH, obsahu uhličitánů a přístupných živin bude v rámci AZZP ještě zjišťován obsah organické hmoty**
- Údaje z AZZP slouží především jako
- podklad pro vypracování plánů hnojení zemědělských plodin pro zemědělce
- podklad pro státní správu , která má informace o vývoji půdních vlastností
- **REGISTR KONTAMINOVANÝCH PLOCH** – dává ucelenou informaci o obsahu rizikových prvků a látek v půdách České republiky – je průběžně rozšiřován a aktualizován dle potřeb – unikátní databáze vedená ÚKZÚZ – je třeba vážit si jí a ocenit

- Dosavadní systém monitoringu půd, který provádí UKZUZ je plně v souladu s evropskou politikou ochrany půdy.
- Monitoring půd je činností efektivní a vložené náklady jsou v porovnání s jeho přínosem velmi nízké.
- Výsledky monitoringu slouží k využití MZe ČR, dalším orgánům státní správy a vlastníkům zemědělské půdy nebo zemědělským podnikatelům hospodařícím na zemědělské půdě.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ing. Petr Jílek

Misterstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 PRAHA 1, e-mail: petr.jilek@mze.cz